

26 iulie 2016

MC nr. 28

Comisiei cultură, educație, cercetare,
tineret, sport și mass-media

Amendament
la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea
Codului Audiovizualului al Republicii Moldova
(nr. 218 din 22.05.2015)

Nr.	Amendament	Argumentare
1.	<p>Articolul 2 se completează cu literele e¹), g¹) și g²) cu următorul cuprins:</p> <p>e¹) <i>serviciu local de televiziune sau de radiodifuziune</i> – serviciu care difuzează programe audiovizuale dedicate preponderent evenimentelor din viața economică, socială, culturală și politică din localitatea unde radiodifuzorul își desfășoară activitatea.</p> <p>g¹) <i>serviciu generalist de televiziune sau de radiodifuziune</i> – serviciu care difuzează cumulat și în proporții echilibrate programe audiovizuale cu conținut informativ, educativ și de divertisment, în principalele domenii de interes și care se adresează majorității publicului;</p> <p>g²) <i>serviciu specializat de televiziune sau de radiodifuziune</i> – serviciu care difuzează programe audiovizuale dedicate preponderent unui anumit domeniu și care este orientat către una sau anumite categorii ale publicului.</p>	<p>Evoluțiile și diversificarea sectorului media audiovizual impun necesitatea clasificării serviciilor media audiovizuale în: <i>servicii locale, generaliste și specializate</i>, ținând cont de specificul acestuia și publicul țintă. Astfel, asigurăm o reglementare juridică și condiții echitabile de activitate pentru fiecare tip de serviciu media.</p>
2.	<p>La articolul 11 alineatele (2) și (3) se expun într-o redacție nouă, cu următorul cuprins:</p> <p>(2) Pentru serviciul generalist de televiziune produsul autohton va constitui cel puțin 8</p>	<p>Experții din cadrul OSCE consideră rezonabile modificările legislative potrivit cărora minimul de produs autohton în limba română și difuzat în orele de maximă audiență ar fi de minim 4</p>

	<p>ore din volumul total de emisie și va fi difuzat exclusiv (în totalitate) în intervalul orelor 06:00-23:59. Cel puțin 4 ore din produs autohton va fi difuzat în orele de maximă audiență în limba română.</p> <p>(3) Pentru serviciul specializat de televiziune produsul autohton va constitui cel puțin 7 ore din volumul total de emisie și va fi difuzat exclusiv (în totalitate) în intervalul orelor 00:00-23:59. Cel puțin 3 ore din produs autohton va fi difuzat în orele de maximă audiență în limba română.</p>	<p>ore, având în vedere existența minorităților lingvistice din Republica Moldova.</p> <p>În acest sens, propun un volum minim obligatoriu de produs autohton pentru fiecare tip de serviciu media audiovizual, ținând cont de specificul fiecăruia.</p>
<p>3.</p>	<p>Articolul 11 se completează cu un alineat nou (3¹), cu următorul cuprins: (3¹) Pentru serviciul local de televiziune produsul autohton de interes local va constitui cel puțin 5 ore din volumul total de emisie și va fi difuzat exclusiv (în totalitate) în intervalul orelor 00:00-23:59. Cel puțin 2 ore din produs autohton de interes local va fi difuzat în orele de maximă audiență în limba română.</p>	<p>Această completare derivă din propunerile de mai sus, fiind vorba despre clasificarea serviciilor media audiovizuale și responsabilitatea radiodifuzorilor de a produce conținut audiovizual autohton.</p> <p>Respectiv, pentru serviciul local de televiziune este rezonabil un volum de 5 ore de conținut audiovizual autohton, dintre care 2 ore va fi un produs de interes local, difuzat în limba română și în orele de maximă audiență.</p>
<p>4.</p>	<p>La articolul 11 se propune excluderea alin. (11) propus în proiectul de lege. „(11) Se interzice radiodifuzorilor privați utilizarea siglei ale altor posturi de televiziune, inclusiv a celor din afara Republicii Moldova, mai mult de două ore pe zi. Se interzice radiodifuzorilor privați utilizarea semnalelor de identificare video și audio ale altor posturi de televiziune, inclusiv din afara Republicii Moldova.</p>	<p>Această prevedere este una neclară și irelevantă, or, având în vedere obiectivul urmărit de către statele semnatare ale Convenției Europene privind Televiziunea Transfrontalieră „de a facilita, între Părți, transmisiunea transfrontalieră și retransmisiunea serviciilor de programe de televiziune” și, ținând cont de posibilitățile tehnice de captare a semnalului, cum ar fi satelitul, nu poate fi înțeles scopul în sine al acestei propuneri. Totodată, și experții OSCE vorbesc despre irelevanța acestui alineat.</p> <p>„Utilizarea unei sigle în cazul în care conținutul nu este produsul postului vizat ar putea reprezenta încălcarea proprietății intelectuale, deci, se presupune că aici nu se are în vedere aceasta. Dacă totuși conținutul aparține altui post de televiziune care este difuzat conform legii, afișarea acestuia pare a nu fi o problemă suplimentară.” concluzionează experții.</p>

Deputat în Parlament:

M. Ciobanu

26 iulie 2016

CL nr. 3

Comisiei cultură, educație, cercetare,
tineret, sport și mass-media

Amendamente
la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea
Codului Audiovizualului al Republicii Moldova
(nr. 218 din 22.05.2015)

Nr.	Amendament	Argumentare
1.	Se propune păstrarea redacției actuale a Articolului 9. Libera recepționare a serviciilor de programe	Cu referire la modificarea și completarea art. 9 <i>Libera recepționare a serviciilor de programe</i> , atât experții Consiliului Europei cât și cei ai OSCE și-au manifestat îngrijorările din punct de vedere al conceptului Convenției Europene privind Televiziunea Transfrontalieră (CETT) și al art. 10 al Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO). „Convenția subliniază faptul că libera mișcare a informațiilor și ideilor constituie baza politicilor de radiodifuziune ale statelor semnatare și recunoaște responsabilitatea acestora de a întreprinde pași comuni pentru a încuraja libera circulație a serviciilor de programe de televiziune. [...] CETT reprezintă dreptul la libera exprimare fără intervenția autorităților publice și indiferent de frontiere, prevăzut de articolul 10 al CEDO și îl transpune în sfera audiovizualului”.
2.	Se propune păstrarea redacției actuale a Articolului 27, cu cele două alineate existente.	Propunerea are la bază opinia experților internaționali. Cei de la Consiliul Europei, în expertiza proiectului nominalizat, susțin că: introducerea

unor prevederi de genul celor propuse în proiect, creează o problemă pentru libertatea de exprimare. Instigarea la ură și terorismul pot constitui o limitare serioasă pentru dreptul la libera exprimare. Aceste motive pot fi aplicate într-un mod arbitrar și inconsecvent de către autoritățile de reglementare în domeniul mass-mediei și acest fapt poate duce la retragerea licențelor și închiderea stațiilor de radiodifuziune ale căror programe și comentarii sînt considerate incomode sau în opoziție față de poziția oficială. Prin urmare, ar trebui să existe, la diferite niveluri, garanții suplimentare împotriva neclarității, liberei interpretări, intervenției excesive din partea statului și a abuzului. [...]

Convenția Europeană cu privire la Televiziunea Transfrontalieră (CETT) stabilește pentru radiodifuzori responsabilități în vederea respectării demnității ființei umane și drepturilor fundamentale ale altora, iar programele acestora nu ar trebui să „fie indecente și, în special, să conțină pornografie” și să „pună în valoare violența sau să fie susceptibile de a instiga la ură rasială” (Art. 7). [...]

O posibilă soluție care ne vine în minte privind modificările propuse este că trebuie să fie puse în aplicare condiții și criterii clare și precise cu referire la semnificația incitării publice la violență și ură, a incitării la terorism și care este diferența dintre instigarea publică și cea explicită, de exemplu. Astfel de definiții intră, de obicei, în domeniul de aplicare al Codului Penal și dacă sînt incorporate în Codul Audiovizualului, acesta din urmă trebuie să se refere la primul. În caz contrar, Codul Audiovizualului trebuie să explice semnificația de incitare la ură sau violență prin intermediul mass-media, luînd în considerare caracteristicile lor specifice și scopul legii.

Mai mult decît atît, pentru radiodifuzorii care slujesc libertății de exprimare și de informare la scară largă zi de zi, trebuie să fie puse în aplicare alte garanții procedurale. Autoritatea de reglementare care impune o astfel de măsură drastică, cum ar fi retragerea licenței, trebuie să ia în considerare o serie de factori - intenția, contextul, inevitabilul, etc. și să utilizeze testul triplu al Convenției Europene a Drepturilor Omului cu privire la proporționalitate. Practica sa administrativă pe baza unor criterii clare

		<p>privind drepturile omului trebuie să fie consecventă și făcută publică.</p> <p>Pe lângă argumentele referitoare la libertatea de exprimare care trebuie să fie puse în discuție cu multă atenție înainte de adoptarea legii, o altă chestiune care merită atenție este aceea că retragerea unei licențe trebuie să fie soluția de ultim recurs care poate fi impusă radiodifuzorilor și aceasta poate fi aplicată doar pentru săvârșirea unor infracțiuni grave și în mod repetat.</p> <p>În același context, cu referire la alineatul 2 al articolului 27, experții OSCE susțin: „ [...] alin.2 al art.27 care accentuează aplicarea graduală a sancțiunilor este exclus în mod regretabil. Deși art.38 și art.27 citite împreună au același efect, în cazul în care sunt adăugate prevederi noi la vreun articol doar pentru a accentua anumite lucruri, nu este necesar de a exclude alte prevederi existente acolo pentru accentuare – în acest caz este vorba de accentul pus pe cât de excepțională ar trebui să fie retragerea licenței.”</p>
<p>3.</p>	<p>Se propune păstrarea redacției actuale a Articolului 38 Sancțiuni, cu unele completări privind contravențiile și propuneri de înăsprire a sancțiunilor de amendă.</p> <p>Articolul 38. Sancțiuni</p> <p>(1) Pentru încălcarea normelor legale de către radiodifuzori, se aplică una din următoarele sancțiuni:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) avertizare publică; b) amendă; c) retragerea dreptului de a difuza anunțuri publicitare pentru o anumită perioadă; d) suspendarea licenței de emisie pentru o anumită perioadă; e) retragerea licenței de emisie. <p>(2) În sensul prezentului cod, sunt contravenții:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) difuzarea serviciilor de programe fără licență de emisie sau fără autorizație de retransmisie; b) transmisia serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor licenței de emisie; c) modificarea radicală și neautorizată a serviciului de programe în baza căruia radiodifuzorul a obținut licență de emisie; d) difuzarea unui serviciu de programe în 	<p>Propun păstrarea redacției actuale a articolului 38 deoarece aceasta prevede o abordare graduală mai judicioasă și proceduri echitabile pentru radiodifuzori de a se apăra, dar venim și cu unele completări ce țin de contravenții, stabilirea sumei de 5000 lei pentru amenda minimă și 10000 lei pentru cea maximă.</p> <p>În comentariul său, referitor la sancționarea radiodifuzorilor, expertul Consiliului Europei susține că „acestea nu ar trebui să fie excesive și să înăbușe libertatea de exprimare, ci ar trebui să fie proporționale cu infracțiunea.” Dumnealui remarcă faptul că în modificările propuse este prevăzută avertizarea doar pentru anumite încălcări. Ceea ce nu este corect, deoarece, înainte de a i se impune vreo sancțiune, radiodifuzorul ar trebui să primească un avertisment. Radiodifuzorilor ar trebui să li se ofere o perioadă rezonabilă de timp pentru a-și corecta activitățile.</p> <p>„Chiar dacă sistemul complex de sancțiuni propus prevede o gradare a sancțiunilor și această abordare este corectă. Cu toate acestea, nu există prevederi referitoare la proceduri echitabile, care sînt o garanție importantă pentru radiodifuzori de a se apăra și, respectiv, o garanție a libertății de exprimare. În acest</p>

afara zonei de acoperire specificate în licența de emisie;

e) retransmisia serviciilor de programe cu încălcarea prevederilor art. 28-30;

f) transmisia serviciilor de programe care, în consecință, duce la încălcarea prevederilor **art. 3 alin. (7)**, art. 6, art. (7) alin. (2) – (4), art. 10 alin. (1) și (5), art. 11 alin. (2) – (8), art. 17, **art. 64¹ alin. (1) din Codul electoral**;

g) difuzarea pe o altă frecvență sau nerespectarea datelor tehnice, a zonei sau a parametrilor tehnici prevăzuți în licența de emisie și în licența de utilizare a canalelor sau frecvențelor radio;

h) încălcarea prevederilor legale cu privire la condițiile de difuzare a publicității și teleshopping-ului, expuse în art. 19 alin. (5), (10)-(12) și (14), art. 19¹, art. 20 alin. (1) și (2), art. 21 alin. (7) și (8);

i) nerespectarea prevederilor legale privind acordarea dreptului la replică, rectificare și la remedii echivalente **prevăzute în art. 16 alin. (2)**;

j) **nerespectarea deciziilor Consiliului Coordonator al Audiovizualului privind protecția minorilor**;

k) utilizarea ilegală a semnalelor și siglei unui alt radiodifuzor;

l) nerespectarea prevederilor privind regimul juridic al proprietății în domeniul audiovizualului;

m) solicitarea sau primirea de către radiodifuzori a unor plăți pentru publicitatea electorală care depășesc tarifele comerciale practicate înainte de perioada electorală sau cele aplicate altor persoane pentru un timp echivalent și un orar echivalent;

n) nerespectarea obligației de asigurare a transparenței proprietății radiodifuzorilor, prevăzută la art. 66 alin. (6) și (7);

o) nerespectarea prevederilor art. 16 alin. (7) și (8) și a prevederilor art. 18, precum și refuzul de a pune la dispoziția Consiliului Coordonator al Audiovizualului înregistrările serviciului de programe sau neprezentarea contractelor încheiate cu titularii drepturilor de autor și drepturi conexe, în conformitate cu prevederile Legii nr. 171 din 06.07.1994 cu privire la secretul comercial;

p) nerespectarea prevederilor privind

sens, radiodifuzorii ar trebui să aibă dreptul de a fi audiați pentru a oferi explicații și de a prezenta probe, timp pentru a-și corecta comportamentul, acces la toate materialele care servesc drept temei pentru adoptarea deciziei finale, etc. Dacă aceste garanții sînt prevăzute în vreun cod administrativ, ar trebui să se facă o trimitere la acesta în legea specială - Codul Audiovizualului” susține expertul.

Totodată, propun o redacție nouă a alin. (8) și (9) care transpun prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 17 din 6.12.2012, asigurând astfel tuturor radiodifuzorilor și distribuitorilor de servicii accesul la justiție prin posibilitatea contestării în instanța de contencios administrativ a actelor administrative ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului cu privire la aplicarea unei sancțiuni ce nu influențează continuarea activității, pentru a fi controlată legalitatea lor în cadrul unui proces judiciar, cu respectarea tuturor principiilor caracteristice unui proces echitabil și asigurarea dublului grad de jurisdicție.

Prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 17 din 06 decembrie 2012 (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 273-279 din 28.12.2012, art.28; în vigoare din data 06.12.2012) s-a decis următoarele:

„88. Curtea conchide că alin. (8) al art.38 din Codul audiovizualului în partea ce ține de executarea imediată a deciziilor Consiliului Coordonator al Audiovizualului privind aplicarea sancțiunilor sub formă de avertizare publică, retragere a dreptului de a difuza anunțuri publicitare pentru o anumită perioadă, amendă, cu posibilitatea contestării ulterioare a acestora în instanța de judecată, nu aduce atingere drepturilor privind accesul liber la justiție, la un proces echitabil, inclusiv la apărare, și la un recurs efectiv, fiind în concordanță cu prevederile art.20, 53, 54 din Constituție, precum și cu prevederile actelor internaționale în domeniu.

89. În partea referitoare la devenirea executorie a deciziei Consiliului Coordonator al Audiovizualului cu privire la aplicarea sancțiunilor de suspendare a licenței de emisie pentru o anumită perioadă sau de retragere a licenței de emisie de la data adoptării și aducerii

comunicarea motivelor și obiectul sancțiunii prevăzute la alin. (11)-(13) ale prezentului articol.

(3) Sancțiunile prevăzute la alin. (1) se aplică gradual, după cum urmează:

a) avertizare, emisă de Consiliul Coordonator al Audiovizualului și publicată pe pagina web, în cazul în care radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii încalcă prevederile prezentului cod sau deciziile cu caracter normativ ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului;

b) amendă minimă, în valoare de 5000 lei, în cazul în care radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii nu intră în legalitate în termenul și în condițiile stabilite în avertizare sau încalcă repetat aceste prevederi;

c) amendă maximă, în valoare de 10000 lei, în cazul în care, în mod repetat, radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii nu intră în legalitate sau încalcă repetat aceste prevederi;

d) celelalte sancțiuni prevăzute în prezentul cod, sunt aplicate gradual de Consiliul Coordonator al Audiovizualului în cazul în care, după aplicarea amenzilor radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii nu reintră în legalitate.

(4) Consiliul Coordonator al Audiovizualului poate emite decizie cu privire la contravenția administrativă, poate aplica o sancțiune administrativă sau poate remite materiale în instanță pentru intentarea de cauză penală.

(5) Licența de emisie se retrage în condițiile art. 27 doar în caz de încălcare gravă și repetată a prevederilor prezentului cod.

(6) În perioada de reabilitare, prevăzută în avertizare, Consiliul Coordonator al Audiovizualului va contribui plenar la intrarea în legalitate a radiodifuzorului vizat.

(7) Consiliul Coordonator al Audiovizualului va informa radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii despre orice investigație care îl privește, despre învinuirile ce i se aduc și îi va crea posibilitatea de a-și prezenta cazul în fața consiliului.

(8) Decizia Consiliului Coordonator al Audiovizualului cu privire la aplicarea oricărei sancțiuni va fi motivată, devenind

la cunoștința radiodifuzorilor și distribuitorilor de servicii vizați prin scrisoare recomandată, Curtea conchide că alin.(8) al art.38 din Codul audiovizualului încalcă prevederile articolului 46 din Constituție, privind dreptul de proprietate și de protecție a acesteia, și prevederile articolului 1 al Protocolului nr.1 adiționat la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și, prin conexiune, ale articolului 32 din Constituție.

Din aceste motive, în temeiul articolelor 140 din Constituție, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 61, 62 lit.a) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională a hotărât:

1. *Se recunosc constituționale prevederile alin.(8) al art.38 din Codul audiovizualului al Republicii Moldova nr.260-XVI din 27 iulie 2006, în redacția Legii de modificare nr.84 din 13 aprilie 2012, în partea referitoare la devenirea executorie a deciziei Consiliului Coordonator al Audiovizualului cu privire la aplicarea sancțiunilor avertizare publică, retragere a dreptului de a difuza anunțuri publicitare pentru o anumită perioadă, amendă de la data adoptării și aducerii la cunoștința radiodifuzorilor și distribuitorilor de servicii vizați, prin scrisoare recomandată.*

2. *Se declară neconstituționale prevederile alin.(8) al art.38 din Codul audiovizualului al Republicii Moldova nr.260-XVI din 27 iulie 2006, în redacția Legii de modificare nr.84 din 13 aprilie 2012, în partea referitoare la devenirea executorie a deciziei Consiliului Coordonator al Audiovizualului cu privire la aplicarea sancțiunilor de suspendare a licenței de emisie pentru o anumită perioadă sau de retragere a licenței de emisie de la data adoptării și aducerii la cunoștința radiodifuzorilor și distribuitorilor de servicii vizați prin scrisoare recomandată”.*

executorie de la data adoptării și aducerii la cunoștință radiodifuzorilor și distribuitorilor de servicii vizați prin scrisoare recomandată, cu publicarea ulterioară în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web. a organului emitent.

(9) Decizia Consiliului Coordonator al Audiovizualului cu privire la aplicarea sancțiunii de suspendare a licenței de emisie pentru o anumită perioadă, retragere a licenței de emisie, neatacată în termenul stabilit de lege constituie, de drept, titlu executoriu.

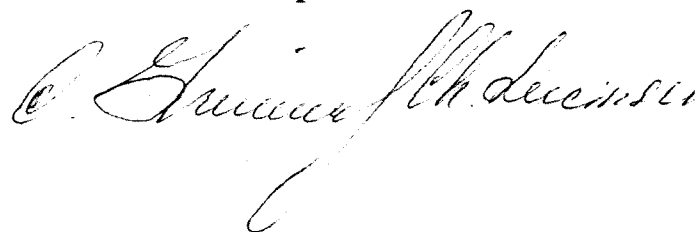
(10) Orice decizie a Consiliului Coordonator al Audiovizualului de aplicare a unei sancțiuni poate fi contestată în instanță de judecată de către radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii sancționat.

(11) Radiodifuzorul sau distribuitorul de servicii căruia i s-a aplicat o sancțiune prevăzută de prezentul articol are obligația de a comunica publicului motivele și obiectul sancțiunii, în modul indicat de Consiliul Coordonator al Audiovizualului în decizia de sancționare.

(12) Textul sancțiunii se difuzează în următoarele 48 de ore de la emiterea deciziei, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principala emisiune de știri.

(13) Distribuitorul de servicii sancționat se obligă de a difuza textul sancțiunii aplicate în mod continuu timp de 24 de ore pe fiecare dintre canalele care au constituit obiectul sancțiunii.

Deputat în Parlament:

26 07 2016

LP nr. 20

**Comisiei cultură, educație, cercetare,
tineret, sport și mass-media**

**Amendament
la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea
Codului Audiovizualului al Republicii Moldova
(nr. 218 din 22.05.2015)**

Nr.	Amendament	Argumentare
1.	La articolul 2 lit. c) în noțiunea de <i>radiodifuzor</i> , termenul „responsabilitatea totală” se substituie cu termenul „responsabilitatea editorială”	Experții OSCE, în analiza juridică la proiectul nominalizat, atenționează: „utilizarea termenului de „responsabilitate totală” în loc de „responsabilitate editorială” deviază de la limbajul comun utilizat la nivel internațional”. În acest context, propunem păstrarea termenului de „responsabilitate editorială”, formulă existentă deja în Codul audiovizualului. Totodată, consider judicios faptul de a păstra noțiunea de radiodifuzor în formula actuală, care este mai aproape de cea din Convenția Europeană privind Televiziunea Transfrontalieră.
2.	Se propune păstrarea redacției actuale a Articolului 4. Radiodifuzorul aflat sub jurisdicția Republicii Moldova	Articolul 4 definește și detaliază radiodifuzorii care se regăsesc sub jurisdicția Republicii Moldova. În redacția actuală, articolul transpune prevederile art. 5 alin. (3) și (4) din Convenția Europeană privind Televiziunea Transfrontalieră, fapt remarcat și de către expertul Consiliului Europei. În acest context, atât experții Consiliului Europei cât și cei din cadrul OSCE recomandă păstrarea redacției actuale a art. 4, (așa cum este în versiunea actuală a Codului audiovizualului), incluzând toate aranjamentele posibile pentru a evita ambiguitățile juridice care pot surveni în anumite cazuri. Altfel, există riscul excluderii unor subiecți media de sub jurisdicția Republicii Moldova.

**Liliana PALIHOVICI
Deputat în Parlament**